

The border is highly decorative, featuring classical figures and instruments. At the top, there are two winged cherubs playing stringed instruments. In the center, a woman's head is framed by a laurel wreath. On the left side, a woman stands with her arms crossed, wearing a draped garment. On the right side, a bearded man stands holding a long stringed instrument, possibly a lyre or a similar ancient instrument. The border is filled with intricate scrollwork and floral patterns.

VANHAN MUSIIKIN
KESÄKURSSI
2007

Lärkkulla, Karjaa 23. – 29.7.2007

TERVETULOA VANHAN MUSIIKIN PARIIN!

Helsingin vanhan musiikin seura järjestää vuosittain Vanhan musiikin kesäkurssin. Tapahtuma kerää yhteen alan harrastajia ympäri Suomea ja jonkin verran ulkomailtakin.

Kurssi järjestetään perinteisesti Lärkkullan kurssikeskuksessa Karjaalla. Vuoden 2007 kurssi pidetään maanantaista 23.7. sunnuntaihin 29.7.

Kesäkurssi tarjoaa tasokasta opetusta keskiajan, renessanssin ja barokkimusiikin ajalta (1100 – 1700-luvuilta). Henkilökohtaisen soitin- tai lauluopetuksen lisäksi kurssilla osallistutaan yhtyesoittoon ja -lauluun.

Muodollisia tasovaatimuksia ei ole, oman soittimen perusteet olisi kuitenkin hyvä hallita. Kurssilla on mahdollista tutustua myös moniin uusiin ja erikoisiin soittimiin. Oma soitin on suotava, mutta jos sinulla ei sellaista ole, voit päästä harjoittelemaan opettajien tai kurssin soittimilla. Jos tarvitset lainasoittimen, mainitse siitä ilmoittautumislomakkeessa tai ota etukäteen yhteyttä opettajaan.

Kurssille tulee monentasoisia opiskelijoita aloittelijoista ammattilaisiin. Leirillä vallitsee hyvä yhteishenki, eikä jakoa harrastajien ja ammattilaisien välillä ole. Vääriä ääniä ei ole tapana jälkikäteen muistella – ainakaan vakavalla mielellä.

Kurssi on tärkeä kohtaamispaikka vanhasta musiikista kiinnostuneille ihmisille. Siellä tavataan vanhoja tuttuja ja tutustutaan uusiin ihmisiin. Osa leiriläisistä kuuluu leirin vakiokävijöihin, joilla eivät sormet (eivätkä välttämättä varpaatkaan) riitä käyntikertojen laskemiseen. Uudet osallistujat ovat kuitenkin aina lämpimästi tervetulleita.

Virallisia ikärajoja ei kurssille ole, mutta koska jokaisen on kyettävä itse vastaamaan päiväohjelmaan, yläasteikä on alaraja. Tätä nuoremmatkin voivat osallistua, mutta tällöin asiasta on syytä neuvotella etukäteen opettajan ja kurssin järjestäjien kanssa. Yläikärajaa ei luonnollisestikaan ole!

OPETUS JA SOITTIMET

Kurssilla järjestetään opetusta yleisimmissä vanhan musiikin soittimisessa. Kurssille tulija saa valita yhden pääaineen. Sivuaineopintojen opetusta voi saada, jos opettajilta jää aikaa. Tilanne vaihtelee aineesta toiseen ja vuodesta toiseen, mutta toivomuksia kannattaa ehdottomasti laittaa.

Puhallinsoittimista tarjolla ovat erilaiset nokkahuilut, traverso ja renessanssin ruokolehtisoittimet.

Kosketinsoittimia edustaa cembalo. Jousisoittimissa opetusta on saatavilla barokkiiviulussa, viola da gambassa ja fiidelissä. Näppäilysoittimista on mahdollista opiskella erilaisten luuttujen ja teorbin soittamista.

Laulukurssilaiset saavat opetusta sekä yksin- että yhtyelaulussa. Laulajia otetaan kurssille rajallinen määrä. Kurssi tarjoaa laulajille hyvän tilaisuuden päästä laulamaan vanhojen soitinten säestyksellä.

Jos joku muu vanha soitin kiinnostaa, kannattaa ottaa rohkeasti yhteyttä kurssin järjestäjiin tai suoraan opettajiin. Käytännössä opetusta järjestyy huomattavasti laajempaan soitinvalikoimaan, koska useimmat opettajat osaavat opettaa muitakin soittimia.

Koska harvinaisia soittimia on vaikea löytää, kannattaa kaikki omat soittimet ottaa mukaan, myös ne soittimet, joita ei aio aktiivisesti soittaa kurssilla. Halukkaita kokeilijoita löytyy, ja illanvietoissa käyttöä on moderneillekin soittimille. Vuosien varrella leirillä onkin nähty mitä kummallisimpia soittimia.

Uusiin soittimiin ja soittajiin tutustumisessa kannattaa olla aktiivinen ja kysyä rohkeasti lisää. Soittajat esittelevät mielellään soittimiaan kiinnostuneille.

Kaikki mukaan yhtyemusisointiin!

Vanhaa musiikkia soitetaan tyypillisesti erilaisissa, hyvinkin vaihtelevissa kokoonpanoissa. Kurssilla painotetaan yhtyesoittoa, ja jokainen halukas pääsee varmasti mukaan sopivaan kokoonpanoon. Opettajat tiedottavat yhtyetoiminnasta ensimmäisenä päivänä tarkemmin.

Jo perinteisesti kurssilla kokoontuu kaksi isompaa kokoonpanoa, joihin kaikki ovat tervetulleita mukaan: lauluopettaja Veikko Kiiver johtaa kuoroa ja sitä säestävää orkesteria, ja luutunsoitonopettaja Leif Karlson johtaa keskiaikayhtyettä, jossa pääsee laulamaan tai soittamaan tyylin mukaisia soittimia.

OPETTAJAT

Kurssin opettajat ovat kansainvälisesti tunnettuja vanhan musiikin taitajia. Opettajakokoonpano vaihtelee jonkin verran vuodesta toiseen, mutta suurin osa opettajistakin on jäänyt koukkuun ja tulee joka vuosi. Seuraavassa lyhyt esittely tämän vuoden opettajakaartista:

PETRA AMINOFF – traverso, nokkahuilu

Petra Aminoff on valmistunut Sibelius-Akatemiasta vuonna 1991 pääaineenaan nokkahuilu. Nokkahuilun jatko-opintoja hän on suorittanut Haagin konservatoriossa Ricardo Kanjin johdolla 1986-87. Traverson soittoon Petra Aminoff on perehtynyt Utrechtin konservatoriossa Marten Rootin johdolla 1989-90 sekä useilla mestarikursseilla (opettajina mm. Barthold Kuijken ja Lisa Beznosiuk).

Petra Aminoff on soittanut sekä nokkahuilua että traversoa lukuisissa vanhan musiikin yhtyeissä: /em Millennio, nokkahuiluyhtye /em Tuulen Viemää, /em La Compagnie Inégale, /em Kuudennen kerroksen orkesteri, /em Opus X. Hän on soittanut mm. /em Kuudennen kerroksen orkesterin ja /em Tapiola Sinfoniettan solistina. Sibelius-Akatemian ensikonsertin Petra Aminoff piti traversolla keväällä 1996.

Petra Aminoff opettaa nokkahuilun- ja traversonsoittoa Espoon musiikkiopistossa.

MINNA KANGAS — barokkiviulu

Minna Kangas on opiskellut Sibelius-Akatemiassa viulunsoittoa mm. Paavo Pohjolan, Erkki Kantolan ja Kaija Saariketun sekä mestarikursseilla Ana Chumachenkon johdolla.

Barokkiviulun soittoon hän on perehtynyt Sibelius-Akatemiassa pääaineenaan vuodesta 2001 lähtien Kreeta-Maria Kentalan johdolla sekä täydentänyt opintojaan mm. Monica Huggetin kursseilla.

Minna on toiminut viulistina ja barokkiviulistina mm. seuraavissa yhtyeissä ja orkestereissa: *Helsingin Juniorijouset*, *Helsingin Kamarijouset*, *Avanti!*, *Tapiola Sinfonietta*, *Battalia*, *Opus X*, *Suomalais-virolainen Barokkiorkesteri* ja *Drottningholmin teatteriorkesteri*. Kuudennen kerroksen orkesterissa ja *Helsingin Barokkiorkesterissa* hän on toiminut myös konserttimestarina.

Minna opettaa barokkiviulunsoittoa Helsingin ammattikorkeakoulu Sta-diassa.

LEIF KARLSON — luuttu, teorbi

Leif Karlson aloitti musiikkiopintonsa Käpylän musiikkiopistossa kitara pääaineenaan. Hän jatkoi opintojaan Sibelius-Akatemiassa vuodesta 1968 Ivan Putilinin johdolla soittaen kitaran lisäksi myös luuttua. Vuonna 1972 hän siirtyi opiskelemaan Staatliche Musikhochschule Kölniin, missä hän suoritti luutunsoiton diplomitutkinnon vuonna 1975.

Leif Karlsonilla on ollut vuodesta 1972 soolokonsertteja sekä Suomessa että Ruotsissa. Sen lisäksi hän on soittanut useissa kamariyhtyeissä ja barokkioopperoissa. Radio- ja tv-nauhoituksia hän on tehnyt vuodesta 1973

Leif Karlson opettaa luutunsoittoa mm. Sibelius-Akatemiassa ja soittaa keskiaikaisen musiikin yhtye *Oliphantissa*.

Kurssilla opetetaan luutun solistista ja yhtyesoittoa sekä käytännön continuonsoittoa. Continuonsoiton opiskelijat voivat myös säestää laulukurssilaisia tai muita instrumentalisteja.

”Lefalla” on yleensä mukana melkoinen kokoelma erilaisia keskiaikaisia soittimia. Toiminnassa on aina ollut myös keskiaikayhtye, jossa kaikki halukkaat pääsevät tutustumaan keskiaikaiseen musiikkiin ja erikoisiin soittimiin.

VEIKKO KIIVER — laulu

Tenori Veikko Kiiver on suorittanut solistin ja laulopedagogin tutkinnot Tukholman Kuninkaallisessa Musiikkikorkeakoulussa. Hän on laulanut sekä *Eric Ericsonin kamarikuorossa* että *Ruotsin Radiokuorossa* ja konsertoinut useitten ruotsalaisten lauluyhtyeiden kanssa sekä Ruotsissa että ulkomailla. Barokki- ja varhaisempaa musiikkia hän on harrastanut erityisesti *Rheinische Kantorei (Köln)* -yhtyeen kanssa, jonka kera hän on konsertoinut solistina mm. eri oratorioissa ympäri maailman sekä osallistunut useisiin levytyksiin levymerkeille EMI ja Capriccio.

Veikko Kiiver on kiinnostunut erityisesti varhaisesta kirkkomusiikista. Hän johtaa lauluyhtyettä *Schola Gregoriana Holmiae* sekä laulaa yhtyeessä *Vox Tremula*. Hän laulaa myös ranskalaisessa *Ensemble Gilles Binchois*'ssa, joka on Euroopan huomattavimpia keskiaikaisen kirkkomusiikin yhtyeitä. Veikko Kiiver on usein konsertoinut kirkkokonserteissa Ruotsissa, Tanskassa, Suomessa, Saksassa ja Virossa. Hän opettaa laulua kursseilla, mm. Skaran kansainvälisellä keskiajan musiikkifestivaalilla, sekä antaa yksityisopetusta.

ELINA MUSTONEN — cembalo

Elina Mustonen aloitti cembalo-opintonsa kahdeksanvuotiaana ja suoritti A-tutkinnon Sibelius-Akatemiassa 1983. Sen jälkeen hän siirtyi Ton Koopmanin oppilaaksi Amsterdamin Sweelinck-konservatorioon, josta sai solistidiplomin 1988.

Elina Mustonen on esiintynyt useiden orkestereittemme solistina sekä lukuisilla kesäfestivaaleilla. Ulkomaisia esiintymisiä hänellä on ollut eri

puolilla Eurooppaa ja hän on levyttänyt mm. *Amsterdamin Barokkiorkesterin* solistina Eratolle sekä viimeksi J.S. Bachin Ranskalaiset sarjat Alballe. Elina Mustonen opettaa Sibelius-Akatemiassa ja toimii cembalistina useissa eri kamarimusiikkikokoonpanoissa.

Kurssilla käsitellään cembalon tyyli- ja tekniikkakysymyksiä sekä kiinnostuneille käytännön continuosoittoa. Cembalisteilla tulee olemaan kurssilla runsaasti mahdollisuuksia harjoitella continuosoittoa sekä laulajien että soitinkokoonpanojen kanssa.

PEKKA SILÉN – nokkahuilu

Pekka Silén opiskeli nokkahuilunsoittoa Rabbe Forsmanin johdolla Sibelius-Akatemiassa. Diplomitutkintonsa hän suoritti vuonna 1986. Vuosina 1987 – 1992 hän jatkoi opintojaan Utrechтин konservatoriossa Heiko ter Scheggetin, Marion Verbruggenin ja Baldrick Deerenbergin johdolla. Vuonna 1992 hän suoritti konservatorion Uitvoerend Musicus -diplomin.

Sibelius-Akatemian ensikonsertin (1988) jälkeen Pekka Silén on konsertoinut säännöllisesti omissa konserteissa, orkesterin solistina (mm. *Tapiola Sinfonietta*, *Deutsches Kammerorchester*) ja kamarimuusikkona (nokkahuiluyhtye *Tuulen Viemää*, barokkiyhtyeet *La Compagnie Inégale* ja *Ensemble Arachne*) eri puolilla Suomea ja useissa Euroopan maissa. Pekka Silén on Länsi-Helsingin musiikkiopiston vanhan musiikin lehtori. Sen lisäksi hän opettaa nokkahuilunsoittoa ja nokkahuiludidaktiikkaa Helsingin ammattikorkeakoulu Stadiassa.

BERNHARD STILZ – vanhat ruokolehtisoittimet, nokkahuilu

Bernhard Stilz opiskeli nokkahuilunsoittoa, musiikkitiedettä, historiaa, taidehistoriaa ja kasvatustiedettä Saarbrückenissä sekä vanhaa musiikkia Baselin Schola Cantorumissa. Siellä hän suoritti 1992 diplomitutkinnon (pääalanaan yhtyeet) instrumentteinaan nokkahuilu, dulcian, skalmelja/pommeri ja krummhorn.

Hän opettaa ja konsertoi useissa Euroopan maissa erikoisalanaan vanha musiikki ja historiallinen esityskäytäntö (erityisesti 1400 – 1600 lukujen yhtyemusiikki). Hän on tehnyt radionauhoituksia ja levytyksiä useiden nimekkäiden yhtyeiden kanssa (*La Fenice, Daedalus, Les Haultz et les Bas, La Caccia, Huelgas Ensemble, Ricercar Consort...*), useille levymerkeille (mm. Accent, Ricercar, Vanguard Classics). Lisäksi hän kirjoittaa eri aikakauslehtiin ja on Saarbrückenin konservatorion vanhan musiikin osaston ja puhallinsoitin-osaston johtaja.

Ruokolehtipuhaltajilla on kaksi lempipuheenaihetta: ”minulla oli keran hyvä rööri” ja ”tämä olisi hyvä rööri, mutta...” Niinpä Bernhardinkin johdolla perehdytään röörinvalmistuksen salatieteeseen, vaikka Bernhardin mukaan kaikkein parhaat röörit valmistaakin hänen hammaslääkäriinsä.

VELI-MARKUS TAPIO – viola da gamba

Veli-Markus Tapio on opiskellut viola da gamban soittoa Jordi Savallin ja Paolo Pandolfon johdolla Baselin Schola Cantorumissa. Solistidiplomitutkinnon hän suoritti keväällä 1991. Ensimmäisenä viola da gamban soittajana Suomessa Veli-Markus Tapio piti ensikonsertin Sibelius-Akatemian konserttisarjassa vuonna 1993.

Veli-Markus Tapio on konsertoinut ja levyttänyt laajalti useimmissa Länsi-Euroopan maissa mm. seuraavien taiteilijoiden ja kokoonpanojen kanssa: *Hesperion XX*, Jordi Savall, Elina Mustonen, *Sequentia*, Dominique Wellard ja *Concordia Viol Consort*. Veli-Markus Tapio toimii myös barokkimusiikkia varhaisempaan ohjelmistoon erikoistuneen, *Retrover*-yhtyeen johtajana.

Konserttitoiminnan lisäksi Veli-Markus Tapio on luennoinut ja opettanut Sibelius-Akatemiassa sekä lukuisilla kursseilla. Vuodesta 1999 hän on vastannut Yleisradion ”Musiikkia ennen romantiikkaa” -festivaalin taiteellisesta suunnittelusta. Musiikin tohtorin tutkinnon hän suoritti vuonna 2005.

KURSSIPAikka

Lärkkullan kansanopisto sijaitsee kauniilla paikalla Karjaan kirkon lähellä läntisellä Uudellamaalla.

Paikalle pääsee helposti junalla tai omalla autolla. Helsinki-Turku rantaradan junat pysähtyvät Karjaan asemalla, josta on parin kilometrin matka kurssikeskukseen. Taksin lisäksi järjestetään myös kimpakyytejä.

Omalla autolla Karjaalle pääsee Helsinki-Hanko (51) tai Hyvinkää-Hanko (25) -tietä pitkin. Ajoaika pääkaupunkiseudulta on tunnista puoleentoista.

Lärkkullassa majoitutaan yhden tai kahden hengen huoneissa, joissa on wc ja suihku. Majoitukseen sisältyvät vuodevaatteet ja pyyhe.

Huoneissa harjoitteluun saattaa onnistua – soittimen äänenvoimakkuuden ja mahdollisen huonekaverin keuhkuvuon mukana. Kurssikeskuksessa on lisäksi melko runsaasti luokkahuoneita, joten harjoitustilaa yleensä löytyy. Mukaan kannattaa varata oma nimellä varustettu nuottiteline, nuottipaperia, kansio sekä runsaasti lyijykyniä.

Kurssiin sisältyy monipuolinen ruokailu. Aterioita on päivittäin viisi: aamupala, lounas, päiväkahvi, päivällinen ja iltapala. Mahdollisista erikoisruokavalioiden on syytä kertoa jo ilmoittautumisen yhteydessä. Hyvin erikoisista ruokavalioiden on sovittava lisäksi suoraan keittiön kanssa.

Sauna lämpiää viikon aikana useampana iltana. Karjaan keskustasta kävelymatkan päästä löytyy kauppoja. Lenkille pääsee läheiselle lenkipolulle.

Kurssille on myös mahdollista osallistua myös ilman majoitusta. Tästä tulee kuitenkin sopia erikseen Lärkkullan opiston kanssa.

Osoitteesta <http://www.larkkulla.net/> on saatavilla lisätietoja kurssipaikasta.

KURSSIOHJELMA

Ensimmäisenä päivänä kurssi alkaa tiedotustilaisuudella kello 11.00. Paikalle kannattaa varsinkin ensikertalaisten saapua hyvissä ajoin. Pitkamatkalaiset voivat saapua jo sunnuntai-iltana, mutta tästä on sovittava opiston kanssa etukäteen.

Kurssilaiset rakentavat itse oman lukujärjestyksensä oppituntien ja yhteissoittoharjoitusten mukaan.

Ohjelma alkaa aamupalan jälkeen yhdeksältä ja jatkuu puolen päivän ruokatuntiin asti. Opetusta jatkuu jälleen yhdestä kolmeen ja lopuksi puoli neljästä puoli kuuteen.

Oppitunnit saattavat joskus jatkua myös päivällisen jälkeen, ja erilaiset yhtyeet harjoittelevat innostuksen mukaan myöhäänkin illalla. Cembalistien kannattaa varautua myöhäsiinkin harjoitusaikoihin soitinten vähäisyyden vuoksi.

Tärkeä osa kurssin tunnelmaa ovat erilaiset ateria- ja kahvikonsertit. Varsinkin viikon loppupuolella ruokailua siivittävät erilaiset vanhan musiikin sulosävelet.

Iltaisin on ohjelmassa vapaata oleskelua sekä illanviettoja, jossa esitetään soittoa, laulua, tanssia yms. innostuksen mukaan. Etenkin kurssin loppupuolella on tavallista, että aurinko ehtii jo nousta ennen kuin viimeiset grillitulen loisteessa käydyt keskustelut hiipuvat.

Loppukonsertti

Viikon tärkein tapahtuma on loppukonsertti, joka järjestetään lauantai-iltana Karjaan kirkossa. Se on myös muulle yleisölle avoin, maksuton

tapahtuma, jonne sinne on mahdollista kutsua esimerkiksi ystäviä ja sukulaisia kuuntelemaan kurssin antia.

Loppukonsertin jälkeen pidetään kurssilaisten ja opettajien yhteiset juhlat. Kurssi päättyy sunnuntiaamun aamupalaan.

ILMOITTAUTUMINEN

Kurssille ilmoittaudutaan lähettämällä ilmoittautumislomake 31.5. mennessä Lärkkullan kurssikeskukseen. Lomakke on ladattavissa Helsingin vanhan musiikin seuran kotisivulta osoitteesta <http://www.cmah.org/> tai sen voi tilata Lärkkullan kurssikeskuksesta, numerosta (019) 27 57 200.

Kurssin hinta on 390 € kahden hengen huoneessa ja 450 € yhden hengen huoneessa.

Majoitukseen ja asumiseen liittyvistä järjestelyistä voi tiedustella suoraan kurssikeskuksesta.

HELSINGIN VANHAN MUSIIKIN SEURA

Helsingin vanhan musiikin seura r.y. (Collegium Musicae Antiquae Helsingiense, CMAH) on perustettu vuonna 1977 yhdistämään vanhasta musiikista kiinnostuneita ihmistä ja levittämään tietoa alasta.

Kesäleirin lisäksi yhdistys ylläpitää yhtyettä nimeltä *Cappella Tibia*, joka keikkailee talvikauden rahoittaakseen kurssin tappiot. *Cappella Tibian* kokoonpanoon kuuluu nokkahuiluja, joitakin ruokolehtisoittimia, pasuuna, luuttu, viola da gamba, laulajia sekä lyömäsoittimia. Yhtye toimii tiiviissä yhteistyössä renessanssitanssiryhmä Hovinarrien kanssa.

Seuran jäseneksi haluavat voivat ottaa yhteyttä seuran puheenjohtajaan Markku Åbergiin sähköpostitse markku.ahberg@cmah.org tai puhelimitse (09) 455 8764. Jäsenmaksu on 20 € vuodessa, ja sillä saa seuran jäsenkirjeet sekä mahdollisuuden käyttää seuran nuotistoa ilmaiseksi.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja Helsingin vanhan musiikin seurasta ja kurssista löytyy seuran kotisivuilta osoitteesta <http://www.cmah.org/>.

Kurssijärjestelyistä voi kysyä kesäleiritoimikunnan jäseniltä (sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@cmah.org): Paula Järvinen, Sami Sahramies ja Ville Voipio (puh. 040 503 1915).

Soitossa mukana:

Woodwinds